

MASTEROPPGAVE

Emnekode: MUS5015

Navn: Michelle Isabella Bjerkli

Tre akkorder og sannheten –
å skrive moderne countrysanger om en norsk virkelighet

Three chords and the truth –
writing modern country songs about a Norwegian reality

Dato: 28.05.2021

Totalt antall sider: 36

Forord

Nå er det snart 3 år siden jeg egentlig skulle ha levert masteroppgaven min. Jeg har startet på flere forskjellige praktisk-pedagogiske prosjekter, men før jeg har kommet halvveis på noen av dem har jeg skjønt at jeg ikke har vært inspirert eller motivert nok til å legge ned det arbeidet som kreves i en masteroppgave. Det var ikke før jeg skjønnte at det var mulig å gjøre en oppgave med selve musikken som fokus, at jeg fant den store motivasjonen og gleden til å fullføre masteroppgaven.

Det har vært litt av en prosess, men endelig har jeg kommet til veis ende. Det hadde ikke vært mulig uten folks bidrag, hjelp og støtte gjennom det hele. Det er derfor mange jeg ønsker å takke.

Først og fremst vil jeg takke alle jeg har snakket med som har ønsket å dele historier om livet på gård, og sine perspektiv på hvordan det er å jobbe som bonde. Det har vært personlige, fine og rørende samtaler, som har lagt grunnlaget for sangtekstene. Uten dere hadde ikke disse tekstene blitt til.

Esten - takk for at du alltid støtter meg. Selv om det har vært mye frem og tilbake med meg og masteroppgaven, så har du aldri sluttet å tro på at jeg kunne få det til. Takk til Ellie for at du har gitt meg oppløftende avbrekk mellom slagene. Dere to har vært min største motivasjon til å få oppgaven i havn denne gangen.

Mamma og pappa - takk for at dere aldri slutter å tro på meg, og for at dere alltid har støttet mitt utdanningsvalg.

Øvrig familie og venner - takk for alle heiarop. Særlig takk til Linn som har fått meg til å forstå at jeg kan få til alt jeg bestemmer meg for, og for oppløftende og motiverende ord på veien.

Takk også til medstudenter på masterutdanningen kull 2018 for et inspirerende læringsmiljø.

Jeg vil også rette en takk til de veilederne jeg har hatt på de andre prosjektene mine, for tiden dere brukte på meg, og alle gode råd dere kom med - og samtidig beklage at det var forgjeves.

Sist, men ikke minst, gjenstår det å takke min eminente veileder på dette prosjektet, Andreas Aase. Uten deg hadde jeg aldri fått dette til. Du har veiledet meg inn på riktig spor, både teoretisk og musikalsk, og motivert meg gjennom hele prosessen. Du har sett på oppgaven og kommet med tilbakemeldinger uansett hvilken dag det har vært, som f.eks 1. påskedag og 17. mai. Det sier litt om din dedikasjon som veileder. Jeg er evig takknemlig for at du sa ja til å være veilederen min - du har løftet oppgaven til nye høyder.

Trondheim, mai 2021

Michelle

Sammendrag

Dette er et kunstnerisk utviklingsarbeid som tar utgangspunkt i å skrive sanger med norsk landbruk som kontekst, plassert i lydbildet til moderne country. Jeg har brukt fortellinger fra bekjente av meg, om hvordan livet på gård er og har vært, som inspirasjon til sangtekstene jeg har skrevet. Fokuset i oppgaven er på sangtekstene og hvordan de har blitt til, og hvordan countrymusikken og noen av dens artister har inspirert melodiene og harmonikken. Prosessen har resultert i 5 sanger som presenteres som vedlegg til denne oppgaven.

Abstract

This artistic research project is based on songwriting in the genre of modern country music, in the context of Norwegian life connected to agriculture. I have collected stories from acquaintances about farm life as it used to be as well as in the present, and used them as inspiration for my song lyrics. The creation of these song lyrics is the main focus in my reflection, as well as how country music and some of its artists and performers have inspired the melodic and harmonic strains. The process has resulted in 5 songs, which are presented as attachments to this text.

Innholdsfortegnelse

1 Innledning	1
1.1 Personlig bakgrunn:	1
1.2 Musikalsk bakgrunn	2
1.3 Problemstilling	3
1.5 Avgrensing	3
2 Metode	4
2.1 Kunstnerisk utviklingsarbeid	4
2.2 Sangtekst som fokus	5
3 Countrymusikkens historie	6
3.1 Hva er countrymusikk?	6
3.2 Countrymusikk internasjonalt og i Norge	9
3.3 Politikk og religion	11
4 Norsk jordbruk: konteksten for sangtekstene mine	13
5 Beskrivelser og refleksjoner rundt prosess	15
5.1 A way in life	16
5.1.1 Teksten	16
5.1.2 Melodi og harmonikk	18
5.2 There for them	19
5.2.1 Teksten	19
5.2.2 Melodi og harmonikk	22
5.3 Alone	23
5.3.1 Teksten	23
5.3.2 Melodi og harmonikk	24
5.4 Picture Perfect	25
5.4.1 Teksten	25
5.4.2 Melodi og harmonikk	27
5.5 Disagree	28

5.5.1 Teksten	28
5.5.2 Melodi og harmonikk	30
6 Oppsummering og avslutning	30
Litteraturliste:	33

1 Innledning

1.1 Personlig bakgrunn:

På et småbruk utpå landet, i ei lita bygd i Bodø kommune, vokste jeg opp sammen med mamma, mormor og morfar. Livet på landet var enkelt. Det var 2 km til nærmeste nabo, og det mest spennende som skjedde på en vanlig hverdag var da melkebilen fra Tine kjørte inn på gårdsplassen for å hente melka. Jeg hadde en veldig fin barndom, og har bare gode minner fra tiden på landet. Men arbeidsmarkedet var lite, og mulighetene få, både for store og små, så mamma bestemte seg for å utvide horisonten og flytte på seg. Det betød slutten på gårdslivet for oss to. Så da stod vi der, mamma og jeg, med en vid verden foran oss. Fauske ble vårt nye hjemsted.

Vi flyttet dit fordi mamma skulle gå på skole, men som alenemor uten mulighet for hjelp, var det større behov for å tjene penger så vi fikk mat på bordet, enn å komme seg gjennom utdanning. Det var vanskelig å kombinere begge deler. Derfor tok studiene slutt, og mamma tok på seg alle vaktene hun kunne få som stuepike på hotellet i byen. Det var da, som nå, en lavtlønnet jobb, og fordi hun ikke hadde full stilling levde vi langt under Norges fattigdomsgrense. Vi hadde aldri mer enn vi trengte av noe som helst. Mamma var likevel veldig positiv, kjærlig og opptatt av at jeg skulle leve så normalt som mulig, uten å bli oppmerksom på at vi hadde mindre enn mange andre. Det lyktes hun godt med da jeg var barn. Jeg oppdaget ikke hvordan det faktisk hadde stått til før jeg begynte å tjene egne penger i tenårene. Etter hvert flyttet jeg til den nærmeste storbyen Bodø for å starte på videregående skole. Jeg ville vekk fra Fauske, som jeg så som «harry» og lavstatus. Jeg skulle bli storbyjente.

Årene gikk, og Bodø begynte å føles altfor lite. Jeg jobbet hardt for å være «større enn Fauske» og bygda, og ville ut og oppleve verden, så da stod Oslo for tur. Her studerte jeg musikkteater, og så for meg et liv på de store teatrene. Denne drømmen ble kortvarig. Et korsbånd mindre, og en revet menisk, betød slutten på musikkteaterstudiet, og jeg ble tvunget til å tenke nytt.

I denne tenkeperioden, for snart ti år siden, møtte jeg min store kjærlighet. Til min egen store forskrekkelse, men min families store begeistring, var han født og oppvokst på en gård i en bitteliten bygd, langt oppi fjellet i Østerdalen, og bodde der enda. Et avstandsforhold funket dårlig for oss, og siden han var midt i lærlingtida som snekker, var det ikke aktuelt for ham å flytte til Oslo. Dermed var det opp til meg å velge mellom Oslo eller kjærligheten.

Jeg valgte kjærligheten. Ironien slo til, og jeg flytta vekk fra Oslo, til den bittelille bygda, hvor det bare bor noen hundre innbyggere, og de aller fleste driver med gårdsdrift. Vi bodde bare der i halvannet år før

veien gikk videre til Trøndelag, men nå har jeg vært en del av min samboers familie i snart ti år, og har virkelig fått se hvor hardt arbeid det er å drive gård. Jeg har fått servert massevis av historier om hvordan det var å drive gård for flere tiår siden, hvordan det er i dag, og for et utakknemlig yrke det faktisk er. Likevel er de standhaftige og jobber på, dag og natt, for å kunne levere mat og drikke i ypperste klasse til Norges befolkning. Dette har gjort at jeg kjenner meg utrolig stolt av at jeg selv kommer fra samme bakgrunn. Jeg har fått en helt ny respekt for mine forfedre, og for min nærmeste familie. Jeg vil omfavne dette, og jeg vil omfavne arbeidslivet i bygde-Norge, gjennom å skrive låter som tar opp i seg denne tematikken og livsførselen.

1.2 Musikalsk bakgrunn

Jeg har drevet med musikk så lenge jeg kan huske. Jeg har øvd massevis av timer på kornett og klarinett, og den gamle, lånte gitaren jeg hadde, fikk kjørt seg godt i ungdomsårene. Sang har likevel vært det som har stått mitt hjerte nærmest i alle år, og jeg har aldri vært i tvil om at jeg ville utdanne meg innen sang, og musikk forøvrig. Likevel har veien dit vært ganske lang, og har bestått av mange år med usikkerhet. Jeg har vært usikker på min egen musikalske identitet, og aller mest på om jeg er god nok, som sanger og låtskriver.

På videregående sang jeg ikke på huskonserter mer enn det som var helt nødvendig for å kunne få karakter i hovedinstrument. Da jeg studerte musikal på Bårdar Akademiet, våget jeg ikke å tenke på å synge på en huskonsert en gang. Så begynte jeg på faglærerstudiet i musikk på Høgskolen i Nord-Trøndelag. Da hadde jeg bestemt meg for at det var på tide å komme ut av skallet mitt, og bare kjøre på. Det gikk sånn nogenlunde det første året, men jeg slet fremdeles med selvfølelsen, og det ble fort en kamp igjen om å tørre. Låtskriving ble det aller verste. Jeg var omringet av talentfulle musikere og låtskrivere, og det meste av det jeg skrev i løpet av de årene ble kastet. Da bacheloroppgaven stod for tur var jeg helt nødt til å produsere et eller annet. Jeg fikk tre låter ut av det, og oppgaven ble bestått med godt resultat. Likevel var det noe som ikke stemte.

Jeg har i ettertid funnet ut at jeg i alle år har prøvd altfor hardt å være en sanger og musiker som ikke er 100% meg. Dessuten har jeg ofte fokusert på hva alle andre vil tenke om låtene og repertoarvalgene mine. Jeg har glemt å kjenne etter hva jeg selv synes, og hva jeg selv ønsker å både synge og skrive. Når jeg tenker tilbake på barne- og ungdomsårene, og musikken vi spilte hjemme, så gikk det veldig mye i country. Dolly Parton, Carlene Carter, Tanya Tucker, Johnny Cash, Garth Brooks - dette var mammas favoritter, som også hadde stor betydning for meg. Jeg har alltid følt en spesiell tilhørighet til

countrymusikken. Likevel har jeg vært lite aktiv som utøver og låtskriver innen dette musikkfeltet. Sannsynligvis kommer dette av at jeg alltid følte meg litt som «bygdejente», men jobbet så hardt for å ikke assosieres med det. På Fauske var jeg hun fra landet, og i Bodø var jeg hun fra Fauske. Kanskje var det derfor jeg ikke ville vise folk hvor godt jeg faktisk likte country, for da ville de hatt enda mer å «ta meg på».

1.3 Problemstilling

Nå tenker jeg at tida er inne for å omfavne den jeg er og det jeg liker.

Så nå skal jeg forsøke å lage musikk som blir riktig for *meg*, satt i en kontekst som betyr noe for meg:

*“When you get it right.. when an artist gets it right for themselves,
it’s right for everybody.”*

- Rodney Crowell (Burns, 2019, 3:9, 25:22)

Derfor blir dette problemstillinga mi: Å skrive fem låter i sjangeren moderne country, der tekstene berører de ulike sidene ved det å bo og arbeide på landet. Jeg kommer hovedsakelig til å diskutere og kontekstualisere arbeidet mitt med tekstskriving.

1.5 Avgrensing

Jeg har valgt å ha fokus på tekst når jeg skal skrive sanger til denne oppgaven. Jeg går ikke i detalj mht instrumentering, men hører for meg låtene mine spilt i en tradisjonell country-besetning, med akustisk gitar, el-bass, forsiktige trommer og pedal steel-gitar. Jeg fokuserer på det som skjer *før* man inkluderer ensemblet. En enkel form for komp vil likevel forekomme. Ideelt sett skulle jeg gjerne hatt med meg noen som behersker gitar godt, men pga den pågående pandemien har jeg valgt å ikke involvere noen andre i dette prosjektet. Derfor akkompagnerer jeg meg selv på gitar. Jeg er på ingen måte en dreven gitarist, så gitarspillingen er derfor ikke et fokus i oppgaven, men er med som støtte for å kunne vise form og struktur på låtene.

Se forøvrig metodekapittelet for kontekst for min konkrete arbeidsmåte.

2 Metode

2.1 Kunstnerisk utviklingsarbeid

Metoden jeg bruker i denne oppgaven er kunstnerisk utviklingsarbeid. I 1995 ble kunstnerisk utviklingsarbeid likestilt med vitenskapelig forskning i Norge, noe som har gjort det mulig å bruke nettopp denne metoden i både masteroppgaver og doktorgradsavhandlinger.

Denne metoden formidler erfaringer og innfallsvinkler fra og gjennom kunstnerens arbeid. En av de viktigste referansene for kunstnerisk utviklingsarbeid finner vi i England, gjennom Christopher Frayling. Han introduserte en grensegang mellom *“research into art, research through art or research for art”*, hvor *“research into art”* er kunsthistorisk/teoretisk forskning, *“research through art”* anses som det kunstneren selv skaper og formidler, og til slutt *“research for art”* som vil si teknisk utviklingsarbeid innen materialer og redskaper. (Malterud, 2012, s.58-59).

I min oppgave er det altså *“research through art”* som vil stå i fokus, men med et mindre element av *“research into art”* for å tydeliggjøre kontekst.

Som ensembleleder synes jeg det er viktig å være godt forberedt før man møter ensemblet. I denne sammenhengen betyr det å kunne stille med godt utarbeidet tekst, melodi og struktur i låtene. Slik kan musisering og videre utvikling starte relativt umiddelbart når man møter andre musikere.

En artist som liker å stille godt forberedt før han møter med ensemblet er Sting. I forbindelse med albumet *“57th and 9th”* gjorde han et intervju hvor han fortalte om sine forberedelser i forkant av å møte musikerne sine: *“I normally go in the studio with a great deal of preparation”*. Han kunne videre fortelle at han i forbindelse med dette albumet prøvde en ny metode, hvor han tok med to av sine faste musikere inn i studio og ba dem være med å spille musikalsk ping pong - la en låtidé gå frem og tilbake. På den måten kunne han få omrisset til en låt, før han selv strukturerte den og tok den med seg hjem. Deretter gjorde han låta ferdig før han møtte musikerne igjen. Han forteller også at han låste seg selv ute på terrassen i kulda, og ikke gikk inn igjen før han var ferdig å skrive teksten - en metode for å tvinge seg selv til å gjøre ferdig jobben. Så til tross for en liten idèmyldring med et par musikere, så viser han at han gjør låta ferdig for seg selv, og har et tilnærmet ferdig produkt når han går i studio igjen. (Pareles, 2016)

2.2 Sangtekst som fokus

**“If you write the truth, when writing a song, and you write about your life,
it’s gonna be country”**

- Loretta Lynn (Burns, 2019, 5:9, 17:46)

Mye av inspirasjonen til tekstene har jeg fått gjennom samtaler jeg har hatt med kjenninger, som lever og virker innenfor jordbruk. Av og til blander jeg flere av disse historiene i tekstene mine, og anonymiserer personene jeg har snakket med. Jeg betrakter dem ikke som formelle informanter, men har nevnt for dem i forkant av disse samtalene at jeg håper å få idéer til sangtekster gjennom deres historier. Jeg har prøvd å forholde meg til sannheten, men noen ganger må jeg vri litt på den for å anonymisere mine samtalepartnere. Blant annet vil jeg aldri oppgi kjønnet til den jeg har funnet inspirasjon hos, og vil med det kunne synge og skrive om “han” når det egentlig er “hun”, eller røpe at det faktisk er oppgitt riktig kjønn.

I tillegg har jeg lett etter inspirasjon ved å lese meg opp på hvordan gårdsdrift og bønder står i det norske samfunnet generelt. Og ikke minst har jeg prøvd å sette meg inn i countrymusikkens historie og funksjon, ved å se dokumentarfilmer, lese bøker, artikler og intervjuer, for å forstå sjangeren jeg skal forholde meg til når jeg skriver musikken min.

Så er spørsmålet hvordan jeg kan forsvare at jeg velger tekstskriving som hovedfokus i en musikalsk masteroppgave. Svaret er at en av de viktigste faktorene i countrymusikk er historien som blir fortalt, og den kommer gjennom teksten. Denne påstanden tør jeg å komme med etter å ha gått inn i materien, hvor mange har pekt på at teksten er veldig viktig. Dette kommer jeg tilbake til i kapittel 3 - “Hva er countrymusikk?”. Derfor ble det naturlig å ha et hovedfokus på nettopp teksten.

Om man ser på intervjuer gjort med kjente internasjonale låtskrivere som f.eks Alicia Keys, Lin-Manuel Miranda, og Sarah McLachlan: er teksten nesten alltid det første de blir spurt om, og det første de omtaler når det stilles spørsmål rundt arbeidsprosessene deres. Det ser ikke ut til å være noen tvil om at de ser på sangtekst som en viktig del av musikken. (Lillevik, 2020)

Jeg har valgt å skrive tekstene på engelsk. Grunnen til dette er at jeg drømmer meg lettere bort på et annet språk, og finner det er enklere å skrive på engelsk enn på norsk. Aslag Haugen fra Hellbillies kjenner seg igjen i dette med at å skrive på norsk er vanskelig. Han skriver (ofte i samarbeid med bror og bandmedlem Lars Håvard) alle sangene til Hellbillies på engelsk. Deretter gir han dem videre til Arne Moslåtten som gjendikter dem på Hallingdal-dialekt, slik vi kjenner lyden av Hellbillies. “Egentlig har jeg

aldri gjort noe seriøst forsøk på å skrive norske tekster. Jeg ser bare at det er utrolig vanskelig.” (Haugen i Valebrokk, 2015). Jeg kjenner meg godt igjen i det Haugen sier her.

3 Countrymusikkens historie

3.1 Hva er countrymusikk?

«The simplicity of country music is one of the most important things about it. It's about the story and the melody, and the sound in the voice and the sincerity of it.»

- Emmylou Harris (Burns, 2019, 7:9, 27:38)

Countrymusikken formidler bekymringene, livsstilvalgene, følelsene, tankene og utfordringene hos den hvite arbeider- og middelklassen i USA - best beskrevet som ordinære mennesker. Tekstene reflekterer ofte det.

Ofte er countrymusikken historien om de som kommer seg gjennom livet uten rikdom eller berømmelse, og heller finner meningen med tilværelsen gjennom familie, venner, arbeid og fine øyeblikk. (Cusic, 2008, s. 1-2)

Opprinnelig er country folkemusikken til den hvite amerikanske arbeiderklassen. Folkemusikken deres var riktignok en blanding av elementer tatt fra andre musikalske kulturer. Man har irske og keltiske felemelodier (Neal, u.å.), tradisjonelle britiske ballader som ble brakt over til Amerika av de som tidlig flyttet over dit (Cusic, 2008, s. 1-2), banjoen som kom med de da nylig frigitte slavene, og polkamusikken som kom med tyske immigranter. I tillegg var det gamle salmer, Tin Pan Alley-komposisjoner, minstrelshow og afroamerikansk blues. Alt dette blandet seg i de amerikanske sørstatene. Ut fra dette er det kanskje ikke vanskelig å forstå at denne musikken var vanskelig å definere, men for å kunne markedsføre musikken måtte det settes et navn på den, og “Hillbillymusikk” var det første navnet countrymusikken fikk. Det afroamerikanske påvirket countrymusikken fra begynnelsen av, men etterhvert som musikken utviklet seg ble afroamerikanerne mer og mer glemt i historiefremstillingen. (Burns, 2019, 1:9, 10:09-12:10.)

Man kan si at det finnes to store kilder til countrymusikk, hvor den ene er de sangene som er skrevet med henblikk på å bli fremført foran et publikum, og den andre er folketoner fra ukjente opphavspersoner. Før denne musikken ble kommersialisert og profesjonalisert på 1940-tallet, var det vanligst å høre den fremført av ikke-skolerte sangere med sørstatsaksent (som tidvis var affektert).

Akkompagnementet besto - og består ofte fortsatt - av en fremtredende akustisk gitar som rytmisk støttet sangeren og de andre instrumentene. Ellers er det vanlig med el-gitar, fele, steel-gitar, piano, og slagverk som spilte i 2/4 eller 4/4-rytmikk. Gitaren er som regel brukt til enkelt akkompagnement, med akkorder i førsteposisjon. (Cusic, 2008, s. 2-3)

Men ingen regel uten unntak. Blant annet har den særegne countrysjangeren Western Swing nesten mer storbandjazz enn folkemusikk som grunnlag. Den ble etablert av Bob Wills på 1940-tallet og ivaretas i dag kanskje best av *Asleep At The Wheel* (*Asleep At The Wheel*, 2001) fra Austin, Texas. (Andreas Aase, personlig kommunikasjon, april 2021). Også det kjente jentebandet "The Dixie Chicks", senere "The Chicks", ansees å være innenfor Western Swing med sin bandsammensetning, selv om de med tiden også har absorbert andre sjangere inn i lydbildet sitt, som rock og pop. Albumet deres *Taking The Long Way* (*The Chicks*, 2006) speiler dette. (Brown, Dolan, Freeman, Parton, Betts, Leahey, Hudak, Grow, Moss, Johnston, Levy, Hermes, Cantwell og Bernstein, 2017). Det er med sistnevnte lydbilde jeg selv kjenner dem best.

Definisjonen av hva som er country skapes delvis av media og markedsføringsapparatet som bandet eller artisten har til rådighet. Men til syvende og sist er det publikum som definerer om noe er country eller ikke: om publikum kjenner seg igjen i det sangene prøver å formidle, og om de føler slektskap til sangen eller til artisten, er et avgjørende spørsmål når publikum skal definere hva som er country. Cusic, 2008, s. 2-3)

"Country music at it's best is telling the truth. Even when it's a big fat lie."

- Rodney Crowell (*Burns*, 2019, 1:9, 3:13)

I countrymusikken, som i alle andre sjangere, er det noen som gjør seg mer bemerket enn andre. Jeg vil bruke plass i oppgaven til å skrive litt om de virkelig store navnene i countrymusikken, da de jo er direkte årsaker til at jeg driver med countrymusikk selv.

"The Carter Family" er en veldig viktig del av countryens historie. De banet vei for de som kom etter, med sine "klagende" stemmer og sitt elementære gitarspill. (Cash i *Burns*, 2019, 1:9, 23:37-24:20).

Dersom de største kvinnelige artistene skal se tilbake på hvor røttene deres kommer fra, så nevner de ofte Sara Carters sangstemme og Maybelles gitarspill. (Stuart i *Burns*, 2019, 1:9, 29:27).

En annen viktig musiker var James Charles Rodgers, bedre kjent under artistnavnet Jimmie Rodgers. Han rakk å spille inn 100 sanger på under 6 år, før han bare 35 år gammel døde av tuberkulose. (*Burns*, 2019,

1:9, 47:50). Jimmie Rodgers, sammen med Hank Williams, blir ofte sett på som en stilskaper. (Benson i Burns, 2019, 1:9, 48:15).

Om vi går litt lengre frem og ser på countrymusikere nærmere vår tid, er noen navn som skiller seg ut fra andre.

Johnny Cash blir sett på som en av de aller viktigste musikerne i countrymusikkens historie, og karrieren hans varte i nesten 50 år. (Bergan, 2020). Han hentet inspirasjon fra mange genre, banet vei for en mer sosialrealistisk fremstilling av livet, og ble etterhvert innlemmet i både “Country Hall of Fame”, “Rock and Roll Hall of Fame” og “Gospel Hall of Fame”. (Bell, 2020).

Dolly Parton er nok, sammen med Johnny Cash, den countryartisten som har slått an i flest land over hele verden. Hun anses som et ikon i underholdningsbransjen, og er rangert som en av de aller beste låtskriverne i hvilket som helst format. (Billboard Staff, 2015). To av hennes bestselgende sanger er “Jolene” og “I Will Always Love You”. (Burns, 2019, 7:9, 04:17-10:05). Disse to sangene har jeg selv hørt på og sunget i et par tiår, og de er fremdeles like aktuelle i dag.

Kris Kristofferson tilførte countrymusikken en måte å skrive sangtekster på som sjeldent hadde blitt hørt før. (Burns, 2019, 6:9, 01:17) Han studerte engelsk litteratur på college. Deretter dro han til Oxford i England for å studere romantiske diktere. Han hadde også tatt utdanning i militæret, og var på vei mot en karriere der. Men etter å ha sett Johnny Cash opptre på “Grand Ole Opry” ble han så begeistret at han sluttet i militæret. (Burns, 2019, 6:9, 18:50-21:18). Både Willie Nelson og Larry Gatlin utpeker Kristofferson som den beste tekstforfatteren innen countrymusikken. (Burns, 2019, 6:9, 29:47-30:06).

Willie Nelson var såpass annerledes at ingen andre i bransjen trodde han skulle slå gjennom. Likevel omfavnet folket ham. (Benson i Burns, 2019, 8:9, 18:30). Da Nelson fikk platekontrakt med Columbia Records fikk han frie tøyler til å skrive det han ville. Da albumet var ferdig mente plateselskapet at det hørtes ut som en dårlig demoplate, men det viste seg altså at publikum elsket det. Derfor fikk Nelson fortsette å utforme lydbildet sitt. (Burns, 2019, 8:9, 23:05-25:25). Willie Nelson ble sett på som en av “de lovløse” siden han ikke gikk samme vei som andre etablerte artister i Nashville, og brøt med de “gitte reglene” i countrymusikken. (Burns, 2019, 8:9, 27:48-28:31). Gjennom den lange karrieren sin (han er fortsatt aktiv i en alder av 88 år) ansees Nelson å være en av de aller største og mest respekterte artistene i verden. (Pedersen, 2020).

På 2000-tallet kan man se at gamle travere som Loretta Lynn, Reba McEntire og Alan Jackson fremdeles er av de store, og plasseres alle innen de 50 mest populære artistene basert på salgstall. Dolly Parton, Garth Brooks og George Strait er å finne i det helt øverste sjiktet. Av artister i min egen generasjon er antagelig Carrie Underwood og Taylor Swift de mest kjente, basert på listeplasseringer. (Hays, 2019)

Countrysjangeren har endret seg gjennom tidene, den har absorbert pop og rock gjennom årene, og fortløpende integrert moderne lydbilder. Og nettopp fordi moderne country fortsetter å tilpasse seg det kommersielle markedet, fortsetter musikkformen å tiltrekke seg nytt publikum som ikke nødvendigvis vokste opp med musikk fra denne sjangeren.

Til tross for at moderne country fremdeles bruker mye strenginstrumenter, slik tidligere generasjoner gjorde, har den absorbert så mye av lydbildet til rock og pop at forfedrene nok ville hatt problemer med å høre et veldig nært slektskap mellom datidens og nåtidens countrymusikk. (Cusic, 2008, s. 2-5)

3.2 Countrymusikk internasjonalt og i Norge

Countrymusikk er uten tvil mest populært i sitt hjemland USA, akkurat som norsk folkemusikk har sitt hovedpublikum i Norge. Til tross for sin popularitet i hjemlandet, er country den sjangeren som er minst populær internasjonalt av alle sjangere som har opphav fra Amerika.

Mike McNally, tidligere ansatt ved BMI records, sier det er tre faktorer som gjør at countrymusikk ikke slår godt an i Europa: sosiale, kulturelle og politiske.

Du finner mange referanser til den amerikanske livsstilen i countrysanger, og den livsstilen er ikke nødvendigvis så gjenkjennbar når man krysser landegrensene. Da kan det være vanskelig å relatere til budskapet countrysanger ofte prøver å formidle. (Cusic, 2008, s. 149)

En annen årsak til at country ikke er like stort internasjonalt som i USA, er at veldig få countryartister turnerer utenfor landegrensene. De fleste artistene har ikke lyst til det. De bruker mye tid og penger på å bygge seg opp i det amerikanske markedet, så når de endelig lykkes der, er ikke interessen for å starte helt på bunnen igjen stor nok. (Galante i Cusic, 2008, s. 150)

Det finnes unntak fra regelen om at countryartister ikke gjør det godt andre steder enn USA, men da er det mer fordi publikum i andre land er fan av artisten selv, enn at de er særlig opptatt av sjangeren. For eksempel er Shania Twain, LeAnn Rimes, Trisha Yearwood og Emmylou Harris populære internasjonalt. Det er ikke nødvendigvis fordi de har merkelappen "country", men fordi de oppfattes som store artister med gode sanger. (Cusic, 2008, s. 156)

En undersøkelse gjort i Norden sier at i Norge oppgir så mange som 21 % country som en av sine mest foretrukne sjangere. Americana-ekspert Tom Skjeklesæther mener det er flere grunner til at country står så sterkt i Norge, sammenlignet med resten av Norden, og peker spesielt på Norges forhold til USA. Vi er sterkere knyttet til dem. Sjøfart og utvandring er sannsynligvis to store grunner til det. Sjømennene tok med seg både inntrykk, språk, varer og plater hjem, og countrymusikken spredte seg raskt her til lands. Skjeklesæther sier at det derfor ikke er rart at nordmenn begynte å spille denne musikken selv. (Dugstad, 2018)

Både Malin Pettersen (norsk countryartist og radiovert) og Skjeklesæther bekrefter inntrykket jeg selv har hatt/har om hvordan country ofte blir framstilt, nemlig som lavkultur og “harry”. Begge to mener riktignok at noe er i ferd med å snu, og at country aldri har stått så sterkt i Norge som det gjør nå. Det er så god kvalitet på det som produseres her til lands nå, at det blir lagt merke til både her, i utlandet generelt, og i countryens hjemby; Nashville. (ibid.)

“Når amerikanske filmskapere lager film om det norske americana-miljøet skjønner du at det foregår noe uvanlig.”

- Valebrokk, 2020

Pettersen tror at norske musikere og publikum begynner å få øynene opp for hvor sammensatt sjangeren faktisk er, og at den representerer et bredt musikalsk spekter. Men for å skape større bredde og forståelse for sjangeren, så er artistene selv nødt til å tørre å kalle det de driver med for americana og country. (Dugstad, 2018)

Begeistring for country har ikke vært konstant i Norge, og populariteten har gått opp og ned. Den første bølgen kom på midten av 70-tallet, hvor bandet Country Snakes hadde stor innvirkning. De hadde med seg artister som Bjørø Håland, Lillian Askeland, Benny Borg og Ottar “Big Hand” Johansen. Både platene til Country Snakes med gjester, og artistene sine soloplater, solgte veldig godt på denne tiden. (Valebrokk, 2020)

Den andre bølgen kom på starten av 90-tallet, men nå ble sjangeren omtalt som “roots”. Det var likevel ingen tvil om at roots egentlig var det samme som country. De største artistene i denne bølgen var Steinar Albrigtsen, Eriksen og Somebody’s Darling. Artistene Jonas Fjeld, Claudia Scott og Henning Kvitnes hadde vært i bransjen en god stund allerede, men opplevde ny interesse for musikken sin på denne tida. På

samme tid dukket Hellbillies opp, med Aslag Haugen som frontfigur. De startet med å synge amerikanske countrysanger, oversatt til hallingdøl-dialekt, før de begynte å skrive egne sanger. (ibid.).

Den tredje bølgen, som er nå, blir ofte omtalt som americana, men heller ikke denne gang er det tvil om at det fremdeles er country det er snakk om. Forskjellen er at sjangeren nå er utvidet til å inkludere andre amerikanske sjangere i lydbildet, som f.eks folk og bluegrass. De største artistene i dagens country/americana-miljø er blant annet Malin Pettersen, Darling West, The Northern Belle, Torgeir Waldemar, Signe Marie Rustad og ikke minst Ida Jenshus. I tillegg til disse har man flere titalls andre artister og band som gjør seg bemerket. (ibid). Dette lover godt for fremtidens countrymiljø i Norge.

3.3 Politikk og religion

Konservative republikanere beskylder i perioder demokrater for å være rike, arrogante mennesker som lever så langt unna “ekte amerikanere” som det går an å komme, mens republikanerne anser seg selv som hardtarbeidende, ydmyke og vanlige folk. (Cusic, 2008, s.162). Her finner vi muligens noe av grunnen til at mange republikanere kjenner seg igjen i countrymusikken.

Tekstene i countrymusikk reflektere ofte lytterens personlige synsvinkel på sosiale og kulturelle verdier, spesielt når de blir presentert i en emosjonell kontekst. Dette oppfatter jeg som den essensielle koblingen mellom countrymusikk og det republikanske partiet. Begge har lyktes i å fange folks oppmerksomhet med å spille på de store følelsene “folket” har, istedenfor å forholde seg til intellekt og fornuft slik demokratene kanskje i større grad gjør. (Cusic, 2008, s. 164).

Som tidligere nevnt blir countrymusikk ofte sett på som musikken til arbeiderklassen, og gjennom årene har mange sanger reflektert dette. Det pekes på arbeidsforhold, økonomi og arbeiderklassens status i samfunnet.

Alan Jackson har flere låter som skildrer dette, blant annet låta “Little Man” (Jackson, 1998, spor 3), en hyllest til alle hardtarbeidende familier som til tross for det harde arbeidet de legger ned, ikke klarer å holde tritt med de store bedriftene. (Taste of Country, 2021).

Dolly Partons “9 to 5” (Parton, 1980, spor 1) ble en stor hit da den i 1980 ble gitt ut i forbindelse med spillefilmen med samme navn. Partons låt setter lys på kvinners harde arbeidshverdag, og låta forente kvinner sammen i kampen for rettferdige arbeidsvilkår. Både filmen og sangen var inspirert av organisasjonen “9to5” (nå National Association of Working Women), som ble stiftet i 1973 av kvinner som hadde fått nok, og var klar for å ta kampen for rettferdig lønn og likestilling. (Walthall, 2021).

Loretta Lynn har ved flere anledninger skrevet sanger som omhandler kvinnediskriminering, og kvinners rettigheter. Flere ganger har budskapet i musikken hennes vakt oppsikt. Sangen “Don’t Come Home A Drinkin’ With Lovin’ On Your Mind” (Lynn, 1967, spor 1) ble hennes første store hit, og det skjedde samtidig som National Organization for Women ble grunnlagt og ordet kvinnefrigjøring gradvis kom i bruk.

Låten “The Pill” (Lynn, 1972/2005, spor 15) handler om en kone som føler seg som en rugemaskin, og føler hun har som oppgave å føde barn etter barn. Låta ble holdt tilbake i 2 år fordi plateselskapet var bekymret for låtens tema. Da den ble sluppet, reagerte kvinnelige fans sterkt da de fant ut at flere radiostasjoner nektet å spille den, noe som gjorde at denne sangen ble en stor countryhit, som også havnet på poplistene. (Burns, 2019, 5:9, 13:29-15:34)

Det var ikke bare på 1900-tallet at countrymusikken skildret politiske temaer. Også i dag finner man eksempler på at politikken og countrymusikken fletter seg i hverandre. En av de største sakene på 2000-tallet var da jentegruppa The Dixie Chicks ble bannlyst av flere radiostasjoner og countryfans i 2003 etter at ett av medlemmene hadde sagt at de var flau over at den amerikanske presidenten var fra Texas, under en konsert i London. (Burkeman, 2006)

Presidenten de snakket om var George W. Bush, som er republikaner. Og i og med at majoriteten av countryfans anser seg selv som republikanere, er det ikke rart at dette ikke ble forbigått i stillhet. Bandet ble svertet som personer og fikk til og med drapstrusler. Som svar på alt oppstyret kom sangen “I’m Not Ready To Make Nice” (The Chicks, 2006, spor 3), hvor de sier at de står for utsagnet og ikke kommer til å trekke det tilbake. (Songfacts, 2021). Sangen handler ikke om presidenten, eller Irak-krigen (som var bakgrunnen for kommentaren om Bush), men om hatet og den trangsynte intoleransen de mente de opplevde, etter å ha gitt uttrykk for en mening. (Schorn, 2006)

I 2020 skiftet bandet navn til The Chicks. Dette gjorde de i forbindelse med drapet på George Floyd, og Black Lives Matter-bevegelsen. (Rønsen, 2020). Ordet “Dixie” referer til amerikanske sørstater, spesielt de som tilhørte konføderasjonen. (NPR, 2020). Å ta bort “dixie” fra bandnavnet har som symbolsk formål å forkaste romantiserte bilder av slaveritida i sørstatene før borgerkrigen. (Zimmer, 2020).

Det er ingen hemmelighet at countrymusikken ofte har en religiøs undertone. Store deler av countryens publikum anser seg selv om kristne, og troa står sterkt hos dem. En mulig forklaring på hvorfor kristendom ofte blir representert i countrymusikken kan være at mye av den produseres i sørstatene, eller det såkalte “bibelbeltet” i USA. Likevel kan man på ingen måte si at countrymusikk er det samme som gospel eller at country er en rent kristen sjanger, men mange countrysanger har et religiøst tema. Flere artister glorifiserer Gud gjennom tekstene sine. (Comstock, 2015)

4 Norsk jordbruk: konteksten for sangtekstene mine

Countrymusikken i USA har altså sitt opphav på landsbygda, og henter fortsatt identitetsmarkørene sine fra et liv som forholder seg til fysisk arbeid, gjerne innen landbruket. Hvordan er det så med den samme konteksten i norsk virkelighet? Hva sier statistikken om det livet jeg ønsker å skildre i låtene mine?

I 1999 var det så mange som 70700 jordbruksbedrifter i Norge, mens antallet i 2019 hadde blitt nesten halvert. Alderen på jordbrukerne har en tendens til å øke. Gjennomsnittsalderen på de som driver med dette var 52 år i 2019 mot 48 år i 1999, og i dag er det faktisk bare 1 av 10 bønder som er under 40 år. (Syverud, Bratberg & Almås, 2020)

Mitt inntrykk, etter å ha snakket med og observert flere titalls forskjellige personer som enten driver gård selv eller som har vokst opp på gård, er at dette er hardt arbeid både fysisk og mentalt. For mange betyr gårdsdrift at man er låst til arbeidet sitt året rundt, og sjelden kan reise på ferie fordi man for eksempel må være hjemme med dyra som krever stell og mat. Man har ikke den friheten jeg har inntrykk av at mange i min generasjon etterstreber, og da er det kanskje ikke rart at antallet jordbruksbedrifter går stadig nedover. Det blir færre og færre som ønsker å ta over gården de tilhører, og driften blir da gjerne avvirket.

I tillegg er det sjelden særlig innbringende å drive med jordbruk, og i 2017 var overskuddet fra gården lik null eller mindre enn halvparten av samlet inntekt for nesten 70% av alle bønder. Lønn fra arbeid utenfor gården er derfor den viktigste inntektskilden for 2 av 3 bønder. (Bjørnstad, 2019)

Norges bondelag og Norsk bonde- og småbrukarlag er de to organisasjonene som i fellesskap med regjeringen forhandler om bøndenes økonomiske utvikling. Jordbruksavtalen er resultatet av dette.

Gjennom denne avtalen skal disse partene blant annet sørge for at bøndene skal ha like stor mulighet som andre yrkesgrupper når det gjelder inntektsutvikling, men det er bonden selv som har ansvaret for hvordan man skal oppnå dette: kutt i kostnader, effektivisering av arbeidet, og å tenke ut og iverksette tiltak som kan videreutvikle næringsvirksomheten ved å ta i bruk mer av gårdens ressurser.

Det er landbruks- og matdepartementet som avgjør hvor mye statlig støtte hver bonde/gård skal få, ut fra gitte kriterier. (Syverud, et. al., 2020)

Ser man på et eksempel fra 2014 så tilsa jordbruksforhandlingene at bøndene tjente 305.500 kroner pr. årsverk, men om man sjekket lønna til gårdbrukere via SSB kunne man se at gjennomsnittslønna var på omtrent 550.000 kroner allerede i 2012. Det som er viktig å få frem her er at grunnen til at bonden ser ut til å tjene mer enn det som fremkommer i jordbruksforhandlingene er blant annet, den tidligere nevnte sedvanen med å ha flere jobber. (Birkeland, 2014).

Når jeg har snakket med kjenninger som driver med jordbruk, bekrefter de at det på papiret ser ut som bønder tjener mye mer enn de faktisk gjør. Dette skyldes kanskje tilskuddet bøndene får fra staten. Men det som ikke kommer frem er alle kostnadene ved gårdsdrift. Utstyret som brukes må være i orden. Noen år er det nok å reparere, andre år må man kjøpe helt nytt. Og det er stor forskjell på å kjøpe nytt utstyr til en gård, kontra hva man trenger på kontoret sitt. Det går også med mye penger til selve driften, og alt dette må så klart tas fra tilskuddet bonden har fått. Hvis man så legger til alle timene man bruker på å jobbe, så blir til slutt ikke timelønna mye å skryte av.

Jeg kan selvsagt ikke snakke for alle, det er store forskjeller fra gård til gård, og fra bonde til bonde. Dette er et bilde på hva kjenninger av meg opplever, men et bilde som støttes i mange avisartikler, debatt- og leserinnlegg jeg har lest. Jeg vil gjerne sitere et utdrag fra et debattinnlegg i Dagsavisen:

“Jeg har sett og opplevd en hverdag som jeg aldri hadde trodd jeg skulle oppleve. Sju dager i uka med slit, hard jobbing, nesten ikke ferier. Hører familie og venner reiser hit og dit på lange turer over hele verden. Vår verden? Fjøsset, dyra, jord og skog. Jeg skal ikke bare klage. Det har vært et godt liv, men uten en økonomisk kompensasjon som står i stil med innsatsen. ... Det overskuddet vi eventuelt får, går med til sårt tiltrenge investeringer, reparasjoner og vedlikehold.” (Mohr & Mohr, 2021)

Det bildet jeg har malt nå kan kanskje virke litt negativt, og man kan spørre seg selv hva som gjør at folk orker å drive med jordbruk når det er så hardt og mye arbeid, og i tillegg er lite innbringende. Forskning viser at de som driver med jordbruk er de som finner indre motivasjon til det, de som har en drivkraft til å videreføre en tradisjon og å forsyne Norge med mat og drikke. Bonden er også en som liker å skape ting, samtidig som hen er sin egen sjef, som lever for at dyrene skal ha det bra. En annen viktig motivasjonsfaktor er videreføring av familiegården, og håpet om at ens egne barn en gang skal ha lyst til å gjøre det samme. De som driver med jordbruk drives ikke av ytre påskjønnelser. (Riis, 2018, s.1)

Men selv om man drives av indre motivasjon, så trenger ikke det å bety at man finner seg i hva som helst og at man er villig til å jobbe for “en slikk og ingenting”.

Å ha norsk landbruk som kontekst for musikken min kunne vel ikke vært mer passende enn akkurat i år, med tanke på det pågående bondeopprøret. Dette opprøret er det norske bønder som står for, og de roper høyere enn noen gang. De kjemper med nebb og klør for at staten skal se alvorret i den økonomiske situasjonen bøndene står i, og at det bonden tjener beregnes på feil grunnlag.

Bondens inntekt har stått stille i mange år, mens kostnadene i tilknytning til drifta øker for hvert år. Det tas ikke høyde for hvor mye penger som går med til å leie kvoter og jord av nabogårder, eller hvor mye

penger som må brukes på å investere i en mer modernisert drift. Flere gjør disse investeringene pga krav fra staten, som blant annet sier at innen 2034 må alle som produserer melk gå over til løsdrift, som betyr at kyrne skal kunne gå fritt i fjøset. For mange betyr det at man er nødt til å bygge større fjøs: noe som koster flere millioner kroner. Som jeg har vært inne på før, gjør dette at den reelle inntekten til bonden ikke samsvarer med de tallene som legges frem i landbruksoppgjøret.

Spørsmålet nå er hva nasjonen vår er villig til å betale for å opprettholde norsk jordbruk. (Mørtvedt, 2021)

5 Beskrivelser og refleksjoner rundt prosess

Låtene mine beveger seg generelt i et pop/country-terreng, med dur/moll-harmonikk, tilsvarende tonalitet, og rytmikk som baserer seg på tradisjonens feste i 2/4, 4/4 eller 3/4- takt. Når jeg leser intervjuer med mine forbilder snakker de som regel mer om tekstskrivinga enn om tilblivelsen av melodier og akkordskjema, og jeg velger å vektlegge arbeidet mitt likedan. Blant annet forteller Miranda Lambert i et intervju at hun føler seg heldig som skriver låter, fordi hun får satt ord på alt som foregår i hodet, alle tankene hun har, og at det føles som terapi. Hun nevner aldri noe om melodi eller akkordskjema.

Avlutningsvis i intervjuet får hun spørsmål om hun har noen råd å komme med til leserne (av Songwriting), og svarer da "I'd say leave it all on the paper. You have to do it even if it hurts or if it's hard, you just have to do it". Igjen er det ord og tekst som står i fokus. (Haskell, 2020)

I dette kapittelet vil jeg ta for meg hvordan tekstene i dette prosjektet har blitt til, og hvordan det har blitt sanger ut av det. Jeg tar også for meg ulike inspirasjonskilder, både musikkfaglig og samfunnsmessig. Alle tekstene mine tar utgangspunkt i historier fra informantene mine, og/eller aktuelle saker innen norsk jordbruk. I tillegg har jeg funnet inspirasjon til låtene mine gjennom countrymusikk jeg hører på, og sitatene som er gjengitt rundt omkring her i oppgaven.

Sangene er spilt inn hjemme under enkle tekniske forhold, men med vekt på å få demonstrert intensjonen i låtene klart og tydelig, uten arrangementsmessige detaljer som kan trekke oppmerksomheten til lytteren vekk fra fokuset på selve låtene. Dette er en etablert tradisjon for låtskrivere innen denne sjangeren, og digitaliseringen av musikkbransjen har gjort mange slike enkle hjemmedemoer tilgjengelige for det brede publikum. Ett av mange eksempler er Emmylou Harris' demo av "The Ballad Of Sally Rose", som er å finne på blant annet youtube.

5.1 A way in life

I denne delen presenterer jeg arbeidet med sangen “A Way In Life”. Jeg starter med å fortelle om hvordan teksten har blitt til, og tar så for meg hvordan teksten fikk sin melodi, og hvem jeg har hentet inspirasjon fra. Denne låta kan høres i «Lydfil 1 – A Way In Life, 00:00-03:07».

5.1.1 Teksten

Dette var den første låta jeg skrev til dette prosjektet, og fordi jeg ikke helt visste hvordan jeg skulle gripe det fatt, så startet jeg med å lage et tankekart basert på hva en av samtalepartnerne mine hadde fortalt. Hun vokste opp på gård, hvor hun bodde sammen med en stor søskenflokk, foreldre og besteforeldre. Hun fortalte at hun følte seg veldig alene. Hun ble en del mobbet av klassekamerater for slike ting som umoderne klær, og at hun var så beskjeden og stille av seg. Hun var et lett bytte for mobberne. Hjemme følte hun heller ikke at hun passet inn. Resten av familien var tilsynelatende veldig tilfreds med gårdslivet, og det samfunnet de var en del av, mens samtalepartneren min følte at hun var på feil sted. I hennes øyne var gårdslivet synonymt med dårlig råd, hardt og mye arbeid, og lite tid til å gjøre ting man egentlig hadde lyst til.

I teksten til første vers i låta ville jeg skildre dette med at hun følte seg så alene da hun var yngre, og at hun ikke hadde noen å snakke med når hun ikke hadde det så bra: at til tross for at hun bodde sammen med mange andre, så følte hun seg så ensom at hun like gjerne kunne dødd.

Hun påpeker at dette var tankene til et barn, og at hun jo ikke egentlig hadde noe ønske om å dø, men at alt føltes så håpløst den gang. I teksten skriver jeg “even though we were nine”, og det er ment som et bilde på at de var mange i familien. For å anonymisere informanten min valgte jeg bare et tilfeldig tall.

*“When I was young, I had no one
to stand beside me when I felt down
Even though we were nine,
I felt so lonesome I could die”*

Videre sa hun at hadde hun bare visst hva som lå foran henne, så hadde hun ikke trengt å bekymre seg så mye i barndommen. Dette ga inspirasjonen til pre-refrenget.

*“Still there was this light in front of me
but I was just too young to see it clear
So I lived all my childhood in fear
Not realising one day I’d be free”*

Hun skulle så gjerne ønske at hun hadde noen som var der for henne, som kunne hjelpet henne å se at det er helt greit å ønske et annet liv enn det man er født inn i. Noen som var der for henne når hun ikke hadde det så greit, men også noen som kunne glede seg over de samme tingene som hun gledet seg over. Jeg ville at refrenget skulle skildre dette.

*“Help me find a way in life
Help me see what’s good and what’s bad
Help me through the darkest times
Be there still when the sun shines”*

Jenta ble etterhvert til en ung kvinne, og hun ble gravid utenfor ekteskap. Hun hadde forventet å møte motgang fra foreldre og (særlig) besteforeldre, men tiden hadde endret seg og hun møtte heller spørsmål, og mye omsorg. Dette skulle gå fint. Barnet kom og hun kjente med ett at det var dette som var meningen med livet. Nå var det de to, og hun følte endelig at det var helt greit å legge gårdslivet bak seg. Hun var også veldig bevisst på at hun ville vise tydelig overfor barnet sitt at hun alltid kom til å være der for henne, kanskje spesielt siden hun stod med foreldreansvaret alene. Jenta hennes skulle aldri være i tvil om at hun var ønsket, eller elsket.

*“Then years went by, grown up at last
I have a child now, this is my path
I love her so, want her to know
I will stand by her, won’t let her go”*

Når pre-refrenget og refrenget så skulle komme igjen, var det naturlig å endre litt på teksten, sånn at det ble forenlig med at hun nå hadde funnet sin plass, og at hun med den største glede hadde viet livet sitt til å være der for jenta si.

*“Now there is this light in front of me
I’m old enough to finally see it clear
So I don’t need to live my life in fear
Realizing I just might be free”*

*“I’ll help you find a way in life
Help you see what’s good and what’s bad
Help you through the darkest times
Be there still when the sun shines”*

Jeg valgte å skrive teksten i “jeg-format” siden jeg kjenner meg veldig igjen i denne kvinnens historie: både med tanke på min mors bakgrunnshistorie, med å vokse opp på gård og bli alenemor for meg, men også hvordan jeg selv så livet klarere da jeg fikk bam.

5.1.2 Melodi og harmonikk

Ofte når jeg skriver musikk, så kommer teksten og melodien samtidig, mens jeg improviserer. Denne gangen kom mye av teksten først, og det kan kanskje komme av at jeg skulle skrive en tekst basert på noe som jeg hadde blitt fortalt. Jeg hadde bakgrunnshistorien, og trengte derfor ikke å improvisere og dikte så mye - dette dreide seg mer om en slags gjenfortelling i form av en sangtekst.

Melodien ble til samtidig som jeg satt og spilte en allerede eksisterende låt, kjent fra TV-serien

“Nashville”. Sangen det dreier seg om her heter “Sanctuary” (Esten, Lennon & Maisy, 2017, spor 10).

Dette er en sang jeg har sunget mye, både med og uten publikum, og som jeg liker veldig godt. Formen på “Sanctuary” er vers-pre refreng-refreng-vers-pre refreng-refreng-outro. Jeg oppdaget at teksten min også kom til å passe fint inn i dette formskjemaet. Jeg hadde da skrevet noe jeg tenkte var to vers og et refreng, men mens jeg spilte “Sanctuary” slo det meg at det jeg hadde sett for meg som andre vers nok ville blitt bedre som pre-refreng, siden vers én og vers to har forskjellig tekstrytme når man leser det. For å komme i gang med å improvisere frem en melodi brukte jeg flere element fra “Sanctuary”, som blant annet første melodiske strofe, og akkordprogresjonen.

Når refrenget kom ville jeg ikke fortsette på samme sti som “Sanctuary” fordi jeg opplever det som nedtonet, og nesten som et etter-refreng heller enn et refreng. Det kan skyldes at jeg liker at et refreng blir et melodisk klimaks sammenlignet med resten av låta. Jeg ser for meg at låtskriverne bak “Sanctuary” kanskje prøvde seg på et virkemiddel som var populært innen popmusikken for noen år siden, at versene gjøres store, mens når refrenget kommer demper man dynamikken istedenfor å presentere det store

klimakset i låta. Countrymusikken har som tidligere nevnt absorbert mye fra popmusikk, men den har en tendens til å ligge noen år bak. Så det som er “in” i popmusikk i dag, slår ikke like godt an i countrymusikk før flere år frem i tid. (Weingarten, Dunkerly & Hudak, 2014). Om dette virkemiddelet har nådd countrymusikken enda er jeg usikker på, men jeg kan ikke minnes at jeg har hørt mye av det, og det har iallefall ikke nådd meg i den grad at jeg skriver låter på den måten.

Da jeg skulle lage akkordprogresjon til denne låta var det uansett viktig for meg at den forholdt seg til dur-tonalitet, heller enn moll. Jeg ville at lydbildet skulle kunne skildre det samme som teksten, at det er lys i enden av tunnelen. Da passer det bedre med dur.

Jeg hadde sett for meg at jeg etterhvert kom til å endre på melodien til låtas første strofe, slik at den ikke lengre ville være lik “Sanctuary”, men den har blitt værende siden resten av melodien uansett ikke kan kobles opp mot samme låt. Det har blitt to forskjellige låter til tross for utgangspunktet jeg skrev min egen låt fra.

Da jeg drev med innspilling av denne låta, kjente jeg at den manglet noe mer enn flere instrumenter. Derfor la jeg på en andrestemme for å se om det kunne hjelpe, noe jeg synes det gjorde. Likevel er jeg ikke helt fornøyd med refrenget, og ville nok endra på melodien om jeg hadde hatt litt mer tid på meg før innleveringsfrist. Jeg skriver mer om flerstemt sang i “5.5 Disagree”, som egentlig var den eneste sangen som var tiltenkt det.

5.2 There for them

Som Harland Howard sa: **“Country music is three chords and the truth”**. (Burns, 2019, 1:9, 03:03) Dette sitatet passer stort sett bra for de resterende låtene jeg har skrevet, men det er nok litt tilfeldig at det har blitt sånn, ihvertfall når det gjelder akkordene. Sannheten har vært viktig, og planlagt, hele veien. I denne delen presenterer jeg arbeidet med sangen “There For Them”. Jeg starter med å beskrive hvordan teksten har blitt til, og forteller videre om hvordan man ubevisst lar seg påvirke av musikk man allerede har hørt. Denne låta kan høres i «Lydfil 2 – There For Them, 00:00-03:37»

5.2.1 Teksten

Jeg har valgt å skrive denne teksten som om det er en mann som er hovedpersonen, og at det er hans far som har gått bort. Jeg omtaler derfor hovedpersonen som “han”, og den gjenværende forelderen som “mamma” eller “hun”.

Denne teksten gjenspeiler en historie en av mine samtalepartnere fortalte om hvordan det var å bli satt inn i en rolle han egentlig ikke ville valgt selv. Personlig kunne han tenkt seg en helt annen utdanning og

kariere enn å være bonde. Men han hadde odell på gården, og følte på ansvaret for å ta over da hans far gikk bort. Selv var han veldig ung da dette skjedde, men han var eldre enn sine småsøsken, så det var ikke aktuelt for dem å ta over. Han visste at om han ikke trodde ville ikke driften kunne fortsette, siden hans mor ikke kunne stå i det alene, hverken med tanke på økonomi, kapasitet eller helse. Dette ønsket jeg å skildre i de to første versene. Jeg ble riktignok stående fast, og fikk ikke til å starte på første vers.

Utformingen av teksten løsna da jeg hørte på Maddie & Tae sin låt “Die From A Broken Heart” (Maddie & Tae, 2020, spor 10). Låta starter med “Hey mama”, og ut fra bare de to ordene falt de manglende brikkene på plass for meg. Jeg måtte starte med å skildre at han følte at hans mor forventet at han måtte ta over driften. Og sånn kom jeg i gang.

*Vers 1: “His mama had her expectations of what he should do
And even though he had other plans, he had to follow through
‘Cause he didn’t wanna hurt his mom
and leave her flat broke at the barn”*

*Vers 2: “And he was only 16 when he had to grow up
His daddy had just passed away, had to be man enough
to work all day and take the pain
while his two little brothers held their mama’s hands”*

Han forteller at den gjennomgående motivasjonen for å stå i det var at han videreførte en tradisjon, og at familiegården gjennom flere århundrer fikk fortsette sin drift. Med årene begynte han også å drømme om at hans egne barn en dag kanskje ville ta over stafettpinnen. Dette bekrefter at forskningen som er gjort om motivasjon til å drive med jordbruk (se kapittel 4), iallfall stemmer for en av bøndene jeg har snakket med. Jeg ville også formidle at han kjente på at alt strevet var verdt det når han ser hvordan hans nærmeste fikk det. Hans mor var en del av driften helt til hun gikk av med pensjon, og hadde aldri klart det alene. Hans søsken har kunnet gjøre akkurat det de selv har ønsket fordi han tok over gården og de aldri trengte å forholde seg til om de en dag skulle ta over. Derav refrenget:

*Refreng 1: “‘Cause he was there for them
They were all part of who he was and whom he loved
Together hand in hand
He might not have chosen that life himself
but he’d do it again and again for them”*

Etterhvert som årene gikk møtte han ei dame som hadde kommet til bygda for å jobbe som avløser. Hun var snill som dagen er lang, og hadde en helt enorm arbeidskapasitet. Hun hadde gått skole for å bli agronom, og hadde en drøm om å en gang drive gård. Når kjærligheten så blomstret mellom disse to var det ingen vei tilbake. De ble lykkelig gift, og fikk 4 barn sammen.

Barna hadde en kjempefin barndom, hvor de fikk leve tett på dyr og naturen, og i trygge omgivelser i ei bygd hvor alle fulgte med på alles barn. De vokste opp til å bli ressurssterke, trygge og rause mennesker med gode verdier, som foreldrene er svært stolte av. Bonden jeg snakket med ser nå i ettertid at fordi han bestemte seg for å ta over gården, så har alle de han er glad i fått gode liv. Derfor ville han tatt det samme valget igjen. Fra tredje til fjerde vers velger jeg å endre fra fortid til nåtid, fordi samtalen mellom bonden og meg også endret seg. Han fortalte først om alt som hadde skjedd, før han så fortalte hvordan han ser alt i dag.

*Vers 3: "He fell in love with a woman who was strong and kind
She dreamed about that farmer's life, she got that - no doubt
Then there they stood, they married good
Raised four beloved children as good as they could"*

*Vers 4: "Today the children are all grown up and he is thankful for
Not giving up on farming although his hands are sore
This life has been their safety net
When he sees what they've gained there's nothing to regret"*

Jeg holder på nåtiden videre i sangen og endret derfor litt på teksten i refrenget:

*Refreng 2 (og 3): "Cause he is there for them
They're all part of who he is and whom he loves
Together they stand
He might not have chosen this life himself
But he'd do it again and again for them"*

På oppfordring fra veilederen min lagde jeg et stikk for å få et litt mer spennende uttrykk i låta, og ville da formidle at om samtalepartneren min hadde valgt det livet han egentlig ønsket seg, så ville han ikke fått den familien han har i dag - og familien sin ville han aldri vært foruten.

*Stikk: “The other life wouldn’t be better
‘Cause then they wouldn’t stand here together”*

5.2.2 Melodi og harmonikk

På samme vis som starten av teksten til “Die From A Broken Heart” fikk meg i gang med teksten til min egen låt, har den nok også fått meg i gang med melodien. Jeg har ikke bedrevet bevisst plagiering, men fraseringen på den første strofen i disse låtene vil jeg påstå er relativt lik.

Veilederen min ga meg som sagt en oppfordring om å lage et stikk. Senere foreslo han også en intro/outro. På innspillingen nynner jeg dette lille temaet, men i en bandsituasjon ville jeg foretrukket å høre det spilt på f.eks gitar. Melodien til den første låta jeg skrev til dette prosjektet oppstod som sagt mens jeg satt og spilte en allerede eksisterende låt. Man kan vel si at jeg laget introen til denne låta på samme vis, bare denne gangen i underbevisstheten. Jeg har for tiden en fast spilleliste jeg hører på i bilen når jeg kjører til jobb. Lista har ikke så altfor mange sanger, og jeg kjører en time hver dag, så da blir naturlig nok hver sang på lista spilt ganske mange ganger i løpet av en uke. Det har satt sine spor. Låta jeg nevnte lenger oppe, “Die From A Broken Heart”, er en av låtene på spillelista. Jeg vil si at jeg er faretruende nære introen til nevnte låt, men langt nok unna til at jeg ikke hadde fått problemer med opphavsrettigheter. Man lar seg ofte påvirke av musikk man allerede har hørt. Vi mennesker er skrudd sammen sånn at vi imiterer andre, og vi kommer ikke unna at vi lar oss påvirke av det rundt oss. Det er sånn vi lærer. Kreativitet skjer ikke uten videre. Vi finner inspirasjonen vår, og muligheten til å skape, gjennom det andre har skapt og gjort før oss. (Yates, 2020)

Melodi og akkorder til denne låta ble improvisert frem, helt til jeg syntes det passet sammen med teksten. Formen på låta er intro-vers-vers-refreng-vers-vers-refreng-stikk-refreng-outro, som ikke er en ukjent form for ei countrylåt.

5.3 Alone

I denne delen presenterer jeg arbeidet med sangen “Alone”. Jeg starter med å fortelle om hvordan teksten har blitt til, og beskriver videre hvordan teksten fikk sin melodi gjennom allerede eksisterende materiale. Denne låta kan høres i «Lydfil 3 – Alone, 00:00, 2:34”.

5.3.1 Teksten

Denne sangen har til dels samme bakgrunnshistorie som den forrige, men her er det den voksne som ble stående igjen alene med en liten barneflokk og en gård i full drift som forteller. Jeg ønsket å skildre hvordan gårdsdriften ikke stopper opp selv om store, tragiske hendelser inntreffer. Som hun fortalte meg: livet går videre, og du må være med selv om alt i kroppen egentlig stritter imot. Samtidig kan det også være godt å få tankene over på noe annet en stund, sånn at man får litt fri fra den intense sorgen. Hun forteller om en hard arbeidshverdag, men at hun likte det. Hun har alltid satt pris på å jobbe på gård, og har alltid syntes det har vært interessant. Hun var bare ikke forberedt på at hun skulle ende opp alene med alt.

Vers 1:

*I don't wanna be alone with my thoughts right now
All I can think of is how you fell last night
I'm all alone, but I do need you
Then I realize there's nothing I can do*

Vers 2:

*A farmers work doesn't get done by it self
You work all day and there's no rest in sight
I'm not complaining, I chose this life
Just really didn't think I'd be left here alone*

Dette er ei dame som har drevet med gårdsdrift fra hun var i starten av 20-årene, til hun gikk av med pensjon i 70-årene. Det har skjedd mye gjennom disse årene, og historiene som ble fortalt speilet dette. Alle har en rød tråd: hardt arbeid, ståpåvilje, stolthet og dugnadsånd. Hun ble tilbudt mye hjelp etter den tragiske hendelsen, men det var vanskelig å ta imot til å begynne med. Hun ville bevise både for seg selv og andre at hun fikset dette alene, selv om hun egentlig ikke gjorde det.

Vers 3:

*People ask how I'm doing, I say I'm fine
I'm tough that way, but my life is on the line
I need to speak out and say I need help
But I want them to see, I can do it myself*

Hun fortalte også en historie om at barna hennes strigråt den første gangen hun skulle forlate dem etter at pappaen deres hadde gått bort. Hun skulle bare være borte noen timer, men barna fikk omtrent panikk. Tårene triller når hun forteller dette. Hun sier at de nok var redd for at heller ikke hun skulle komme tilbake igjen, slik som pappaen deres. Hun forteller også om sin kristne tro, og hvordan den hjalp både henne og barna til å komme seg gjennom den verste sorgen. Han var med dem uansett, i hjertene deres, og i himmelen. En dag skal de sees igjen.

Vers 4:

*My boys are young and they miss their father so
'Though life goes on, I can't tell them to let go
He'll be here with us for the rest of our days
Just sorry to say it will be from the skies*

I refrenget ønsket jeg å skildre håpløsheten hun følte på, og prosessen hun gikk gjennom i hodet sitt. Å bli dratt mellom å ville klare alt selv, og å innse at man egentlig trenger hjelp.

Refreng:

*Can anyone tell me, tell me what to do
I'm alone with it all now, I have to push through
Can anyone tell me, tell me what to do
I'm alone with it all now, but I'll need some help too*

5.3.2 Melodi og harmonikk

Melodien til denne låta har jeg “stjålet fra meg selv”. For noen år siden skrev jeg ei låt med en tekst som handlet om å få følelser for noen andre enn den man er i forhold med, og i et kjønn man ikke har forelsket seg i før. Teksten var basert på både en historie ei venninne hadde fortalt meg, og en hendelse fra en TV-

serie jeg så på den gang. Denne låta fikk aldri se dagens lys, fordi jeg var redd for at noen skulle tro at dette handlet om meg selv, og det syntes jeg var ubehagelig.

Da jeg begynte å jobbe med “Alone”, ville jeg at tempoet i låta skulle få frem desperasjonen personen jeg skriver om følte på da livet tok en brutal vending, og kom da på låten jeg hadde skrevet tidligere. Jeg hadde allerede begynt å skrive teksten til første vers, og kunne teste om melodien passet med den allerede påbegynte teksten. Det synes jeg den gjorde, og jeg fortsatte å tilpasse teksten til melodien.

Formen på låta er vers-vers-refreng-vers-vers-refreng-outro.

5.4 Picture Perfect

I denne delen presenterer jeg arbeidet med sangen “Picture Perfect”. Jeg starter med å fortelle om hvordan teksten har blitt til, og hvordan jeg har funnet inspirasjon til den gjennom de 3 største kvinnelige countryartistene i 2021. Deretter går jeg inn på arbeidet med melodien, og hvordan et utgangspunkt kan endre seg til noe helt annet til slutt. Denne låta kan høres i «Lydfil 4 – Picture Perfect, 00:00-04:07».

5.4.1 Teksten

Da jeg skulle skrive den fjerde låta ønsket jeg å skrive om seterlivet, siden alle mine informanter nevner det som en av de viktigste grunnene til at de fortsetter med gårdsdrift. Jeg ville også lete etter inspirasjon hos noen av dagens fremste kvinnelige countryartister i USA. Så er spørsmålet - hvorfor kvinnelig? Jeg kjenner meg oftere igjen i det kvinnelige artister prøver å formidle, enn det menn gjør. Og så er det noe med den kvinnelige sangstemmen som appellerer mer til meg, siden låtene deres passer til min egen stemme, og dermed er lette for meg å synge med på.

Om man tar utgangspunkt i streamingtall fra Spotify så er det i dag (24.04.21) Carrie Underwood, Miranda Lambert og Gabby Barret som ligger på topp 3 av kvinnelige countryartister i 2021. (New Country Songs, 2021). Alle tre er forøvrig også blant mine personlige favoritter, og er gjengangere på mine egne spillelister. Jeg tok utgangspunkt i den mest spilte låta fra hver av disse artistene, for å se om det var noen likheter der som jeg kunne ta med meg når jeg skulle begynne å skrive.

Sangene det er snakk om er Carrie Underwoods “Before He Cheats”(Underwood, 2005, spor 7), Miranda Lamberts “Mama’s Broken Heart”(Lambert, 2011, spor 5) og Gabby Barretts “I Hope”(Barret, 2019/2020, spor 1).

Alle sangene handler om et forhold som tar slutt, i to av sangene på grunn av utroskap. Dette er ikke direkte overførbart når jeg skal skrive en sang inspirert av seterliv. Men før jeg sjekket hvilke sanger som var de mest spilte hos hver av disse artistene, så hadde jeg bestemt meg for at uansett hva temaet i sangene var, så skulle jeg klare å vri det til noe jeg kunne bruke. Først syntes jeg det var vanskelig å se en klar sammenheng, men så slo det meg at dersom de bøndene jeg snakket med slutter med jordbruk, så mister de også setra som de setter så stor pris på. Med andre ord, et kjærlighetsforhold som ville tatt slutt. Derfor valgte jeg å skrive teksten med et “tenk på alt jeg mister”-tema.

Alle jeg snakket med forteller at setra er stedet hvor man endelig får “landet” litt. Og det gir deg overskuddet til å være oppe utover kveldene, og skape gode minner med familie og venner. Månedene man bor på setra gjør alt strevet ellers i året verdt det. En av de jeg snakket med sier at hun ser tydelig hva som teller her i livet, som fotosyntesen, nærheten til dyra, og samspillet mellom naturen og mennesket. Dette ga inspirasjonen til første vers.

Vers 1:

Endless nights of golden moments with family and friends

It sure is a reason to continue with this life

A place where man and land live together as one

You'll have some peace and quiet, you can slow down

Familien til kjæresten min har seter. Jeg møtte ham på vinteren, så fikk ikke sett setra før etter at jeg hadde hørt mange fine historier om livet der. Ofte når noen forteller om hvor fint og flott noe er, så lager man seg så store forventninger at man blir skuffet når man selv får oppleve det man har blitt fortalt om. I mitt tilfelle levde historiene opp til forventningene. Jeg kan virkelig skjønne at man ikke vil gi slipp på seterlivet. Når jeg skulle skildre dette i teksten, tenkte jeg på den følelsen man får når man er 16 år og har en sommerflørt som gjør at det bruser i hele kroppen, og man mister alle bekymringer. Hvis du ser for deg at du vet at du skal få den følelsen hver eneste sommer, så lenge du fortsetter med gårdsdrift, så kan man kanskje skjønne hvorfor bonden finner motivasjonen til å fortsette. Jeg ville prøve å få frem dette i teksten til refrenget.

Refreng:

I came and I saw that this is picture perfect

A summer fling that'll help you get through anything

It'll be a bad break-up if you quit the job you're in

Man jobber lange dager de månedene man er der også, så kroppen blir sliten, men man blir mye lettere til sinns når man våkner med eng, mark og fjell så langt øye kan se. Dyra kommer bare hjem når de skal melkes, men ellers går de fritt på beitet. I tillegg lever man med enkel standard. Ikke strøm, ikke innlagt vann, ikke TV, og så dårlig dekning på mobilen at det ikke går an å surfe på internett. Det påpekes at det er veldig befriende.

Vers 2:

Tired arms from working all day, but still a light minded man

Something happens when you watch the cows grazing in the sunshine

They have their freedom, and you the simple life

And then you realize, this is what you like

5.4.2 Melodi og harmonikk

Formen på låtene jeg hentet inspirasjon fra er litt ulike seg imellom, men likevel med en felles struktur. Formen på “Before He Cheats” er Intro, vers, refreng, vers, refreng, bro, refreng, outro, mens formen på “Mama’s Broken Heart” er lik bortsett fra at det synges to vers etter hverandre før refrengene kommer. “I Hope” har lik oppbygging som “Mama’s Broken Heart” bortsett fra at denne låta ikke har noen bro, men har et etter-refreng, før neste vers starter. Basert på dette bestemte jeg meg for å skrive låta i et vers-refreng-vers-refreng-refreng-outro-format. Men melodisk funket ikke overgangen fra refreng til vers noe særlig. Jeg fikk derfor et forslag fra veilederen min om å legge inn nynning som bandt det bedre sammen. Nynningen er også et fint bilde på roen man har når man lever på setra. På bakgrunn av dette ble formen endret til intro-vers-refreng-mellomspill-vers-refreng-outro.

Melodien (og forøvrig også teksten) på denne låta hadde egentlig et annet utgangspunkt enn hva den har endt opp med til slutt. Den første melodien beveget seg litt for langt unna country, og føltes rett og slett fremmed. Dette kan høres i «Lydfil 6 – førsteutkast Picture Perfect, 00:00-00:33». Jeg måtte derfor løsrive meg helt fra det jeg allerede hadde laget, og begynte å improvisere melodier over forskjellige akkordrekker. Litt etter litt kom del for del på plass.

5.5 Disagree

I denne delen presenterer jeg arbeidet med sangen “Disagree”. Jeg starter med å fortelle om hvordan teksten har blitt til, og videre om hvordan jeg har latt meg inspirere av en norsk americana-duo når det gjelder lydbildet. Denne låta kan høres i «Lydfil 5 – Disagree, 00:00-03:18».

5.5.1 Teksten

Det kunne vel ikke passet bedre å skrive denne låta enn akkurat i år, med tanke på det pågående bondeopprøret som jeg skrev om i kapittel 4. Låta ble riktignok skrevet før jeg selv ble gjort oppmerksom på opprøret og underskriftskampanjen. Temaet har jo vært aktuelt i flere år. Bøndene vil ha mer statlig økonomisk støtte enn det som tilbys nå, og de vil bli anerkjent for jobben de gjør - noe de ikke synes de blir.

Jeg hadde lyst å skrive denne teksten som en samtale mellom de to partene, for å få frem poengene på en ryddig måte.

Det første verset har som mål å skildre kampen bøndene kjemper for at både staten og vi som forbrukere skal skjønne hva vi mister om vi ikke lengre hadde hatt norsk landbruk. Noen hevder jo at vi ikke trenger bonden, blant annet på grunn av kostnadene det fører med seg. (Nordstad, 2019)

Vers 1:

“So you think that I’m not useful?

You think that I’m the one to go?

Well, if I go I can promise that

you’re gonna miss me so”

Det andre verset ønsket jeg skulle være et svar på det bonden sier. Poenget er ikke nødvendigvis at motstanderne ønsker å bli kvitt bøndene, men de er imot at de får statlig økonomisk støtte. Noen mener at den statlige økonomiske støtten til bonden må kuttes helt, og påstår at landbruksstøtten bare er en stønad som skal gjøre at bønder skal få lov til å holde på med noe som forbrukeren egentlig ikke er villig til å betale for. Det pekes blant annet på andre yrkesgrupper som ikke får statlig støtte, og til slutt må legges ned fordi tida har endret seg, og vi ikke lengre trenger tjenestene like mye som vi engang gjorde. (Andersen, 2011)

*“I don't know if anyone told you
It's not that I need you to go
I just think that it takes too much
to let the green fields grow”*

Jeg ville at refrenget skulle skildre at begge partene forstår at de er uenige om denne saken, og at denne diskusjonen har pågått i mange år, men at de fremdeles ikke har kommet frem til en løsning som tilfredsstillter noen. Da er det nærliggende å tro at det ikke ligger en løsning rett rundt hjørnet nå heller.

*“I know that we disagree about this and
I know that this can take years and years but still no answers
to what we should do about this”*

Bøndene har sett seg lei av denne krangelen, men de er ikke villige til å gi seg. De kommer ikke til å forbigå denne saken i stillhet. De kan heller ikke forstå hvorfor noen er så nedlatende mot bøndene, de har jo tross alt vært med på å bygge dette landet.

*“I'm so tired of this quarrel
But this will not go by with ease
Tell me why you're so condescending
towards what built our land”*

Det ser ikke ut til at bøndene og motstanderne til statlig støttet jordbruk kommer til å bli enige. De ser rett og slett ikke saken på samme måte. Motstanderne mener også at norsk matproduksjon er mer miljøfiendtlig enn importert mat, så hvis vi skal tenke på klimaet, så burde gårdene som driver med dette legges helt ned. (Andersen, 2011)

Og siden vi mye mer enn før er opptatt av klima og miljø, så kan det tenkes at motstanderne mener at hvis vi skal tenke på fremtiden, så kan det være en idé å slutte med norsk matproduksjon. Dette ønsket jeg å skildre i det siste verset.

*“I don't think you'll understand it
We don't see this the same way
I believe that our future lies in
someone else's hands”*

5.5.2 Melodi og harmonikk

Her har jeg brukt en av mine favoritter blant norske countryartister som inspirasjon, nemlig duoen Darling West (Darling West, 2018). Lydbildet deres er nedtonet, sang og gitar står i fokus, men de bruker ofte akkompagnement med enkel perkusjon, el-bass, og flere strengeinstrumenter som el-gitar, steel-gitar og banjo. I mine ører skaper og farger de musikken sin på mesterlig vis med vakker flerstemt sang, og nydelig gitarspill. Gitarspillet kan ikke jeg gjenskape, men flerstemt sang er noe jeg har hatt lyst å få plass til i denne oppgaven. Da synes jeg det passet godt til akkurat denne låta, siden den er tiltenkt å synges som duett. Jeg har jobbet mye med musikalere, og når jeg i tillegg har flere års fartstid fra forskjellige kor, så er det kanskje ikke overraskende at jeg er svak for flerstemt sang.

Siden jeg ikke ville involvere noen utenfra i dette prosjektet pga covid-19, synger jeg sangen alene på opptaket som er lagt ved.

Både akkorder og andrestemmen her ble til ved improvisering. Jeg bruker aldri notasjon eller musikkteoretisk tankegang når jeg lager andrestemme til populærmusikk. Jeg legger meg enten over eller under melodistemmen, og synger noe som i mine ører passer til. Det blir gjerne endringer underveis, men da blir isåfall også de improvisert frem.

Formen på låta er vers-vers-refreng-vers-vers-refreng-refreng.

Selv om sangteksten skildrer en diskusjon, så ønsket jeg å gjøre det motsatte i lydbildet - inspirert av lydbildet til Darling West. Selv forbinder jeg diskusjon med høyere volum på stemmen og kanskje litt temperament. Jeg ønsket å snu på flisa, og tone det hele ned, som en kontrast til temaet.

6 Oppsummering og avslutning

Hensikten med denne oppgaven var å legge all frykt til side, og bare gjøre det jeg egentlig har lyst til: lage countrymusikk. Jeg gikk inn i dette prosjektet med skrekkblanda fryd. Bak i hodet lå frykten for å ikke bli tatt seriøst som musiker og låtskriver, men i hjertet lå forkjærligheten for countrysjangeren, pågangsmotet og drivkraften for å gjennomføre og å stå i det med rak rygg. Underveis i prosjektet har jeg blitt mer og mer engasjert, og takknemlig for at jeg valgte å gå denne veien.

Veien til sluttresultatet har likevel ikke vært en enkel prosess. Jeg synes det har vært vanskelig å skrive musikk i en gitt kontekst. Til vanlig gjør jeg jo ikke det, og skriver heller om det som skjer i mitt eget liv, eller det som skjer rundt meg der og da. Jeg bruker ofte låtskriving som en metode for å få ut det som kverner rundt i hodet, som jeg egentlig ikke er tjent med å ha der. Eller fortelle om noe som engasjerer meg. Da blir det ekte for meg, og det blir enklere å skrive, fordi følelsene jeg har inni meg, eller måten jeg

ser verden på, er det ingen som kan ta ifra meg. Det er mitt perspektiv, og min måte å uttrykke følelser og hendelser på.

I dette prosjektet skulle jeg forholde meg til andres opplevelser og følelser, og til en kontekst som jeg egentlig ikke kunne så mye om. Jeg har vært redd for å tråkke på noens tær, og for å ikke gjøre rett ved dem som jeg har hentet inspirasjon fra. Planen var også å skrive tekster som omfavnet arbeidslivet i bygde-Norge. Jeg har til dels gjort det, men gjennom samtalene jeg har hatt har jeg også fått inspirasjon til å skrive tekster som ikke direkte beskriver arbeidslivet. For eksempel handler “A Way In Life” om å finne sin egen vei i livet. Selv om man er oppvokst på gård, så trenger ikke det bety at det er livet man ønsker for seg selv som voksen. Alle låtene tar riktignok utgangspunkt i arbeidslivet på gård, men noen er pakket inn i personlige fortellinger som har rørt noe i meg. Samtidig handler “Picture Perfect” direkte om seterlivet, og “Disagree” handler direkte om en konflikt som pågår mellom bonden, politikere og forbrukere.

Jeg er fornøyd med veien prosjektet og låtskrivingen har tatt, for jeg synes tekstene har blitt veldig fine, ekte og ærlige.

Jeg har lært veldig mye underveis i dette prosjektet, spesielt om countrymusikkens historie. Jeg har aldri tenkt over hvor musikken jeg liker så godt egentlig kommer fra, og hvordan sjangeren har utviklet seg over tid. Det har vært veldig spennende å sette seg inn i. I tillegg har jeg blitt introdusert for mange artister jeg ikke visste om fra før, som for eksempel Loretta Lynn og Kris Kristofferson. Og jeg har fått bedre kjennskap til artister jeg har hørt om før, men egentlig ikke visste så mye om, som Willie Nelson og Emmylou Harris.

Når det gjelder norsk jordbruk, så har jeg fått en helt annen innsikt i hvordan det er å være bonde enn det jeg hadde før. Jeg har også endt opp i samtaler om norsk jordbrukspolitikk, og faktisk hatt noe å bidra med. Det føles godt å ha lært mer om den bakgrunnen jeg selv kommer fra, og som min samboer fremdeles er en del av.

Jeg synes det er synd at Covid-19 har gjort det vanskelig å involvere andre i prosjektet. Da jeg startet var det mye frem og tilbake når det gjaldt hvor mange nærkontakter man kunne ha, og hvorvidt universitetene og deres tilbygg (som f.eks studio) var åpen eller stengt for undervisning. Derfor bestemte jeg meg tidlig for at jeg skulle fokusere på låtskriving, og prosessen før man møter ensemblet. Hadde jeg gjort dette prosjektet før pandemien startet, eller om noen år, så hadde jeg hatt med meg band, eller i det minste en gitarist (siden mine egne ferdigheter på gitar er begrenset), til slutt i prosessen. Det er noe med at man

gjærne vil levere fra seg et tilnærmet ferdig produkt. Jeg leverer rammen, og skissen av et bilde, men fargene mangler.

Jeg ønsker å involvere et band nå i etterkant, arrangere låtene i samarbeid med flere musikere, og spille dem inn i studio. Jeg har ikke lyst til at all jobben jeg har lagt ned i dette prosjektet skal stoppe her. I tillegg ønsker jeg å starte et fast band. Jeg har lyst til å utøve mye mer enn jeg gjør nå, og har lyst til å spille sammen med folk som setter pris på samme type musikk som jeg gjør.

«Songwriting is the most mysterious of all the trades. It can not be explained. There's a craft that goes along with it, but at the same time it's the divine gift.»

- Marty Stuart (Burns, 2019, 3:9, 29:20)

Litteraturliste

Bøker:

Krogtoft, M. & Sjøvoll, J. (2018). *Masteroppgaven i lærerutdanninga* (2. utgave). Oslo: Cappelen Damm AS.

Tjora, A. (2018). *Kvalitative forskningsmetoder i praksis* (3. utgave). Oslo: Gyldendal Norsk Forlag AS

Cusic, D. (2008). *Discovering Country Music*. Westport, CT: Praeger Publishers

Video/film/TV-serie:

Burns, K. (skaper) (2019). Begynnelsen/The beginning [Episode fra TV-serie]. *Countrymusikkens historie*. Hentet fra: <https://tv.nrk.no/serie/country-music/sesong/1/episode/1/avspiller>

Burns, K. (skaper) (2019). Hillbilly-poeten/The Hillbilly Shakespeare [Episode fra TV-serie].

Countrymusikkens historie. Hentet fra: <https://tv.nrk.no/serie/country-music/sesong/1/episode/3/avspiller>

Burns, K. (skaper) (2019). De nye stemmene/Are you sure Hank done it this way [Episode fra TV-serie].

Countrymusikkens historie. Hentet fra: <https://tv.nrk.no/serie/country-music/sesong/1/episode/7/avspiller>

Burns, K. (skaper) (2019). De lovløse/Music Will Get Through (1973 - 1983). [Episode fra TV-serie].

Countrymusikkens historie. Hentet fra: <https://tv.nrk.no/serie/country-music/sesong/1/episode/8/avspiller>

Burns, K. (skaper) (2019). En splittet nasjon/Will the Circle Be Unbroken? (1968 - 1972). [Episode fra

TV-serie]. *Countrymusikkens historie*. Hentet fra: [\[music/sesong/1/episode/6/avspiller\]\(https://tv.nrk.no/serie/country-music/sesong/1/episode/6/avspiller\)](https://tv.nrk.no/serie/country-</p></div><div data-bbox=)

Artikler:

Malterud, N. (2012). Kunstnerisk utviklingsarbeid - nødvendig og utfordrende. *Nordic Journal of Art and Research*, 1(1), 58-59. [10.7577/information.v1i1.217](https://doi.org/10.7577/information.v1i1.217)

Nettsteder:

Dugstad, K. (2018, 4. desember). Country sterkest i Norge. *Tono*. Hentet fra:

<https://www.tono.no/country-sterkest-i-norge/>

Valebrokk, E. (2020, 5. mai). Den norske americana-linjen. *Finansavisen*. Hentet fra

<https://finansavisen.no/premium/kultur/2020/05/05/7514305/norsk-countrymusikk-vekker-oppsikt-i-usa>

Burkeman, O. (2006, 25. mars). Dixie Chicks turn death threats to song. *The Guardian*. Hentet fra:

<https://www.theguardian.com/world/2006/mar/25/usa.arts>

Schorn, D. (2007, 11. mai). Dixie Chicks: not ready to make nice. *CBS news*. Hentet fra:

<https://www.cbsnews.com/news/dixie-chicks-not-ready-to-make-nice/>

Rønsen, A. (2020, 22. juli). The Chicks ligner stadig på seg sjøl. *Puls*. Hentet fra:
NPR news, Art and culture. (2020, 25. juni). The Dixie Chicks officially change their name to The Chicks. Hentet fra: <https://www.mprnews.org/story/2020/06/25/the-dixie-chicks-officially-change-their-name-to-the-chicks>

Zimmer, B. (2020, 26. juni). What Dixie really means. *The Atlantic*. Hentet fra:
<https://www.theatlantic.com/culture/archive/2020/06/what-dixie-really-means/613585/>

Comstock, M. (2015, 21. februar). Religion in country music. *Country music project*. Hentet fra:
<https://sites.dwrl.utexas.edu/countrymusic/2015/02/21/religion-in-country-music/>

Bjørnstad, S. (2019, 4. mars). Bøndene lever ikke av gården. *Aftenposten*. Hentet fra:
<https://www.aftenposten.no/okonomi/i/ddx1xo/boendene-lever-ikke-av-gaarden>

Songfacts. (2021). Not ready to make nice. Hentet fra: <https://www.songfacts.com/facts/dixie-chicks/not-ready-to-make-nice>

Valebrokk, E. (2015, 4. august). 25 år med Hellbillies. *Mitt liv som Erik*. Hentet fra:
<https://erikvalebrokk.no/25-ar-med-hellbillies/>

Birkeland, C. (2014, 15. mai). Dette får bonden. *Kapital*. Hentet fra:
http://www.umb.no/statisk/ior/kapital_15_mai.pdf

Syverud, G., Bratberg, E. & Almås, R. (2020). Jordbruk i Norge: Sysselsetting, organisering, landbrukspolitikken. I E. Bolstad (red.), Store norske leksikon (2021). Hentet 19. april 2021 fra
https://snl.no/jordbruk_i_Norge

Parales, J. (2016, 8. november). With ‘57th and 9th,’ Sting Changes His Mind About Rock. *The New York times*. Hentet fra: <https://www.nytimes.com/2016/11/09/arts/music/sting-57th-and-9th-interview.html>

Browne, D., Dolan, J., Freeman, J., Parton, C., Betts, S.L., Leahey, A., Hudak, J., Grow, K., Moss, M.R., Johnston, M., Levy, J., Hermes, W., Cantwell, D. & Bernstein, J. (2017, 15. juni) 100 greatest country artists of all time. *RollingStone*. Hentet fra: <https://www.rollingstone.com/music/music-lists/100-greatest-country-artists-of-all-time-195775/>

New Country Songs (2021) Top female country singers (2021). Hentet 24. april 2021 fra:
<https://newcountrysongs.com/female-country-singers/>

Mørtvedt, M.A. (2021, 7. mai) Bøndernes vrede. *Aftenposten*. Hentet fra:
<https://www.aftenposten.no/amagasinet/i/86gxjx/boendenes-vrede>

Mohr, L., & Mohr, G.T. (2021, 27. april) Bondeopprøret 2021 sett fra “gamlehjemmet”. *Dagsavisen*. Hentet fra: <https://www.dagsavisen.no/demokraten/debatt/2021/04/27/bondeopproret-2021-sett-fra-gamlehjemmet/>

Neal, J.R. Country Music. *Grove Music Online*. Hentet den 8. mai 2021 fra:
oxfordmusiconline.com/grovemusic/view/10.1093/gmo/9781561592630.001.0001/omo-9781561592630-e-1002224075

TV2 Sumo (2021). Hver gang vi møtes. Hentet 10. mai 2021 fra:
<https://sumo.tv2.no/programmer/underholdning/hver-gang-vi-moetes>

Weingarten, C.R., Dunkerley, B. & Hudak, J. (2014, 13. juni). 14 Simple Rules For Writing a Country Hit. *RollingStones*. Hentet fra: <https://www.rollingstone.com/music/music-lists/14-simple-rules-for-writing-a-country-hit-10871/1-nothing-is-more-important-than-melody-52284/>

Duskell, D. (2020, 29. august). Interview: Miranda Lambert. *Songwriting*. Hentet fra:
<https://www.songwritingmagazine.co.uk/interviews/miranda-lambert>

Yates, C. (2020, 22. mai). Inspired By or Just Plain Copying: A Guide to “Borrowing” Song Ideas. *Soundfly*. Hentet fra: <https://flypaper.soundfly.com/write/inspired-by-or-just-plain-copying-a-guide-to-borrowing-song-ideas/>

Nordstad, A. (2019, 23. januar). Trenger vi bonden?. *Nettavisen*. Hentet fra:
<https://www.nettavisen.no/nyheter/trenger-vi-bonden/s/12-95-3423565748>

Andersen, N.A. (2011, 3. juni). Vi trenger deg ikke som bonde!. *Aftenposten*. Hentet fra:
<https://www.aftenposten.no/meninger/debatt/i/9pmOd/vi-trenger-deg-ikke-som-bonde>

Bergan, J.V. (2020, 13. februar). Johnny Cash. Store Norske Leksikon. Hentet fra:
https://snl.no/Johnny_Cash

Bell, M. (2020, 25. juni). Johnny Cash. U Discover Music. Hentet fra:
<https://www.udiscovermusic.com/artist/johnny-cash/>

Billboard Staff. (2015, 11. desember). The 30 Greatest Country Artists of the Modern Era: Critics' Picks. *Billboard*. Hentet fra: <https://www.billboard.com/photos/6721954/best-country-artists-of-all-time/>

Pedersen, R. (2020, 18. september). Willie Nelson: Regningen avslørte konas verste mareritt. *Dagbladet*. Hentet fra: <https://www.dagbladet.no/kjendis/regningen-avslorte-konas-verste-mareritt/72855761>

Hays, J. (2019, 13. mars). 50 Biggest Country Stars of the 21st Century. *Popculture*. Hentet fra:
<https://popculture.com/news/50-biggest-country-stars-of-the-21st-century/#50>

Taste of Country. (2021) Hentet den 15. mai 2021 fra: <https://tasteofcountry.com/best-work-songs/>

Walthall, C. (2021). Behind the song: “9 to 5” by Dolly Parton. *American Songwriter*. Hentet 15. mai 2021 fra: <https://americansongwriter.com/9-to-5-by-dolly-parton-behind-the-song/>

Doktorgradsavhandling og master- eller bacheloroppgave:

Riis. (2018). *Hvilke faktorer påvirker bønders motivasjon til å drive landbruk i Norge?* (Hovedoppgave, NTNU i Trondheim). Hentet fra: <file:///C:/Users/MB8H/Downloads/Riis,%20Liv%20Helene.pdf>

Lillevik. (2020) *Barnespor i aske*. (Masteroppgave, Nord Universitet på Levanger). Hentet fra: <https://nordopen.nord.no/nord-xmlui/bitstream/handle/11250/2678829/LillevikEnya.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Diskografi

Jackson, A. (1998, 1. september). *High Mileage* [CD]. Nashville: Arista Nashville.

Parton, D. (1980, 1. november). *9 To 5 And Odd Jobs* [CD]. New York: RCA Records Label.

Asleep At The Wheel. (2001, 5. juni). *The Very Best Of Asleep At The Wheel* [CD]. Austin: Bismieux Records

The Chicks. (2006, 23. mai). *Taking The Long Way* [CD]. Washington D.C.: Columbia Records.

Lynn, L. (1967, 1. januar). *Don't Come Home A Drinkin' (With Lovin' On Your Mind)* [CD]. Nashville: MCA Nashville Records.

Lynn, L. (1972/2005, 7. juni). *The Definitive Collection* [CD]. Nashville: MCA Nashville Records.

Esten, Charles & Lennon & Maisy. (2017, 10. mars). *The Music of Nashville Original Soundtrack Season 5 Volume 1 (Deluxe Version)* [CD]. Nashville: Big Machine Records LLC.

Thicke, R. (2013, 12. juli). *Blurred Lines (Deluxe)* [CD]. Virginia Beach/Santa Monica: Star Trak Entertainment/Interscope Records.

Gaye, M. (1973, 28. august). *Let's Get It On* [CD]. Detroit: Motown Records.

Maddie & Tae. (2020, 10. april). *The Way It Feels* [CD]. Nashville: Mercury Nashville Records.

Underwood, C. (2005, 15. november). *Some Hearts* [CD]. Nashville: Arista Nashville.

Lambert, M. (2011, 1. november). *Four The Record* [CD]. Nashville: RCA Records Label.

Barrett, G. (2019, 25. januar/2020, 19. juni). *Goldmine* [CD]. Nashville: Warner Music Nashville.

Darling West. (2018, 16. februar). *While I Was Asleep* [CD]. Oslo: Jansen Records.

Harris, Emmylou: "The Ballad Of Sally Rose (demo)". Hentet 25.05. fra <https://www.youtube.com/watch?v=7CDIY1-L7vo>